

V. 16. PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ (Pv)

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět **pracovní vyučování** vychází ze vzdělávacího oboru **člověk a svět práce**.

Vzhledem k tomu, že se absolventi základních škol praktických uplatňují především v povoláních s převahou manuálních činností, stává se **pracovní vyučování** jedním ze stěžejních vyučovacích předmětů učebního plánu.

Pracovní vyučování plní také *funkci rehabilitační*, protože zmírňuje motorické poruchy, zdokonaluje kognitivní funkce a stimuluje řeč i myšlení.

■ OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Obsah vyučovacího předmětu **pracovní vyučování** je zaměřen na:

- poznávání vlastností různých materiálů
- rozvoj hrubé a jemné motoriky a osvojování základních manuálních dovedností při zpracovávání vybraných materiálů
- osvojení pracovních postupů podle slovních nebo psaných instrukcí, předlohy, náčrtu nebo jednoduché technické dokumentace
- poznávání funkce pracovních nástrojů, náradí a pomůcek a jejich bezpečné používání
- rozvoj samostatného rozhodování při volbě vhodného materiálu, pracovního postupu a pracovních pomůcek pro realizaci konkrétního pracovního záměru
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci, poskytování první pomoci při pracovních úrazech
- rozvoj schopnosti plánovat a organizovat vlastní pracovní činnost i práci týmu
- rozvoj komunikačních a sociálních dovedností při práci v týmu
- přijímání zodpovědnosti za kvalitu pracovního výkonu (přiměřenou individuálním možnostem)
- poznávání pracovních činností, které se mohou stát smysluplnou volnočasovou aktivitou
- přípravu na vlastní rodinný život
- orientaci v různých oborech lidské činnosti a jejich uplatnění na trhu práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností pro budování vlastní profesionální orientace a společenské uplatnění
- vytvoření pozitivního vztahu k práci a jejím výsledkům

Vzdělávací obsah předmětu podle rámcového vzdělávacího programu jsme rozdělili do čtyř oblastí:

1. **dílečské práce:** na 1. stupni obsahují: - práce s drobným materiálem
- práce montážní a demontážní
na 2. stupni obsahují: - práce s technickými materiály
- práce s ostatními materiály
- práce montážní a demontážní
2. **práce v domácnosti:** na 1. stupni obsahují: - přípravu pokrmů
na 2. stupni obsahují: - provoz a údržbu domácnosti
- přípravu pokrmů

Do prací v domácnosti jsme zařadili také přípravu na vlastní rodinný život - seznamujeme žáky s metodami plánovaného rodičovství, výchovou dětí, péčí o nemocné dítě, vedením rodinného rozpočtu a nejdůležitějšími kapitolami Zákona o rodině.

3. **pěstitecké práce** (na 2. stupni **pěstitecké práce a chovatelství**)
4. **svět práce** v 8. a 9. ročníku připravuje žáky na volbu povolání, seznamuje je s právy a povinnostmi zaměstnanců a možnostmi uplatnění na pracovním trhu

Vyučovací předmět **pracovní vyučování** se vyučuje v 1.- 9. ročníku s hodinovými dotacemi podle školního učebního plánu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Počet hodin	5	6	6	6

Vzhledem k významu, který má předmět **pracovní vyučování** pro profesní úspěšnost žáka základní školy praktické, byla časová dotace tohoto předmětu posílena o 2 hodiny z disponibilní časové dotace na 1. stupni a o 3 hodiny na 2. stupni (viz školní učební plán).

Výuka pracovního vyučování se na 2. stupni dělí do dvou skupin podle pohlaví (ve 4. a 5. ročníku se výuka dělí podle složení žáků ve třídách a podle možností školy).

Chlapci a dívky mají stejný počet hodin pracovního vyučování, ale liší se počet hodin věnovaný jednotlivým oblastem činností - dívky věnují více hodin pracím v domácnosti, chlapci se zaměřují hlavně na dílenské práce. Počet hodin pěstitelských prací a chovatelství je stejný u dívek i chlapců.

Přibližný poměr vyučovacích hodin věnovaný jednotlivým oblastem pracovního vyučování:

	chlapci	dívky
Dílenské práce	50%	25%
Práce v domácnosti	25%	50%
Pěstitelské práce, chovatelství	25%	25%

V 8. a 9. ročníku se tento poměr hodin úměrně snižuje o hodiny věnované předprofesní přípravě v oblasti **svět práce**.

Výuka chlapců a dívek se neliší jen poměrem hodin věnovaných dílenským pracím a pracím v domácnosti, ale také jejich obsahem. Dívky zpracovávají v dílně technické materiály jednodušším způsobem a chlapci některé práce v domácnosti vynechávají úplně (např. háčkování, pletení a vyšívání). Ale i chlapci se učí připravovat pokrm, udrží domácnost v čistotě a pečovat o dítě, aby mohli v praxi realizovat myšlenky rovnoprávnosti a rovnosti šancí obou pohlaví.

Z kapitoly „Zařazení průřezových témat“ je zřejmé, v kterém ročníku a jakou formou se v předmětu **pracovní vyučování** realizují jednotlivá **průřezová témata** (kapitola III. 5., strana 19-55).

Škola má velmi dobré podmínky pro výuku **pracovního vyučování** - máme vlastní školní dílnu, keramickou dílnu s hrnčířským kruhem a pecí na vypalování keramiky, cvičnou kuchyň s myčkou nádobí, mikrovlnou a horkovzdušnou troubou, cvičný byt (pokoj s přebalovacím pultem, koupelnu a WC) pro nácvik všech běžných domácích prací a šicí dílnu vybavenou desítkou šicích strojů. Část výuky probíhá také v počítačové učebně, např. vyhledávání informací o rostlinách, domácích zvířatech a řemeslech nebo psaní životopisu a žádosti o zaměstnání.

Pěstitelské práce probíhají v botanické zahradě ve spolupráci se Střední zemědělskou školou v Rakovníku. V botanické zahradě máme vyhrazenou část pozemku se skleníkem. Vlastní pozemek pro pěstitelské práce škola zatím nemá.

V posledních několika letech velmi dobře spolupracujeme se Integrovanou střední školou technickou v Rakovníku. Chlapci z 9. ročníků chodí na **výrobní praxi** do místní továrny TOS. Praxi vedou mistři odborného výcviku ISŠT, dozor nad žáky zajišťují pedagogové naší školy. Žáci tak mají možnost ještě více rozvíjet své znalosti a dovednosti při zpracování technických materiálů a také poznat řemesla, která si mohou zvolit jako předmět dalšího studia a profesního uplatnění. I v dalších letech bychom chtěli na tuto činnost navázat, ale zda se to podaří, nezáleží jen na naší škole.

Podobný způsob výrobní praxe se pokoušíme zajistit i dívkám, ale zatím jsme nenašli vhodné pracoviště.

V rámci předprofesní přípravy naši žáci navštěvují dny otevřených dveří učilišť, která přijímají absolventy základních škol praktických; zástupci těchto škol také dojíždějí do naší školy a besedují se žáky o možnostech dalšího studia. Každý rok na podzim se zúčastníme burzy středních škol a odborných učilišť. Spolupracujeme také Informačním poradenským střediskem pro volbu povolání a Úřadem práce v Rakovníku.

■ VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PŘEDMĚTU

◦ **Kompetence k učení**

- podporujeme samostatnost a tvořivost - na základě poznání vlastností materiálů, různých možností jejich zpracování a funkcí prac. nástrojů si žáci sami mohou volit vhodný materiál, nástroje a pracovní postupy k realizaci záměru
- učíme žáky aplikovat osvojené znalosti a dovednosti při obdobných činnostech
- učíme žáky pracovat s různými zdroji informací, číst je s porozuměním a vybírat z textů základní informace
- učíme žáky chápat běžně používané odborné termíny, znaky a symboly z různých oborů lidské činnosti
- učíme žáky plánovat a organizovat vlastní práci (stanovit si vlastní časový plán, organizovat své pracovní místo i prostředí tak, aby proces učení neovlivňovaly nežádoucí rušivé podněty)
- vedeme žáky k hodnocení vlastních pokroků a rozpoznávání problémů, které mu brání v učení
- vedeme žáky k poznání vztahu mezi úrovní vlastních znalostí, dovedností a postoji a možnostmi profesního uplatnění
- snažíme se poskytnout žákům pocit úspěchu tím, že vědomě navozujeme situace, ve kterých může být úspěšný
- při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace, oceňujeme snahu a individuální pokrok
- snažíme se o klidnou a tvůrčí atmosféru v hodinách pracovního vyučování

◦ **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky nebát se problémů, ale chápat je jako běžnou a přirozenou součást každodenního života
- učíme žáky hledat příčiny problémů a možnosti jejich řešení
- učíme žáky vyhledávat z různých zdrojů informace potřebné k řešení problémů
- učíme žáky vhodnou formou požádat o pomoc při řešení problémů
- učíme žáky přijímat důsledky svých rozhodnutí; nabízíme možná řešení, ale odpovědnost za vyřešení problémů necháváme na žácích
- učíme žáky předcházet problémům vhodnou organizací a plánováním činností
- učíme žáky řešit problémy a překonávat obtíže během realizace pracovního záměru; trénujeme pracovní výdrž
- učíme žáky spolupráci při řešení problémů - vyslechnout názory druhých, rozumnými argumenty obhajovat své názory a hledat řešení přijatelné pro všechny členy týmu
- podporujeme tvořivost a netradiční řešení úkolů, rozvíjíme fantazii žáků
- učíme žáky využívat pracovní činnosti k vlastní relaxaci a jako vhodnou náplň volného času

◦ **Kompetence komunikativní**

- rozvíjíme slovní zásobu žáků - učíme je rozumět odborným termínům, domluveným symbolům a jednoduchým schémátům z různých oblastí pracovních činností a aktivně je používat
- učíme žáky přiměřeně reagovat na slovní pokyny
- rozvíjíme schopnost jasně a stručně se vyjadřovat (popsat pracovní postup, funkci pracovních nástrojů a vlastností materiálů)
- učíme žáky respektovat základní komunikační pravidla rozhovoru (střídání role posluchače a mluvčího jako základ účinné komunikace)
- učíme žáky pravidlům komunikace při týmové spolupráci, vyslechnout a respektovat názor druhého, obhajovat svůj názor pomocí rozumných argumentů
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých věkových kategorií
- nacvičujeme komunikaci v krizových situacích

◦ Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům poznat své vlastnosti, schopnosti, zájmy a cíle
- vedeme žáky k sebeovládání a seberegulaci
- učíme žáky navozovat a udržovat přátelské vztahy na základě respektu, tolerance a empatie
- učíme žáky rozpoznat, kdy někdo jiný potřebuje jejich pomoc a umět ji poskytnout
- vedeme žáky k pocitu radosti z poskytnuté pomoci
- učíme žáky vhodnou formou ocenit poskytnutou pomoc
- učíme žáky respektovat pravidla práce v týmu, rozvíjíme schopnosti žáků zastávat v týmu různé role
- učíme žáky ocenit přínos každého jedince pro práci skupiny dle jeho individuálních možností
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- vedeme žáky k pochopení nutnosti stanovení pravidel a jejich respektování (dodržování pravidel bezpečnosti práce s různými pracovními nástroji a materiály)
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi
- nacvičujeme se žáky základní techniky obrany před všemi formami agrese, fyzického, psychického a sexuálního zneužívání a odmítání návykových látek (ve spolupráci s Policií ČR, občanským sdružením NEDROG a studenty rakovnického gymnázia v rámci Peer programu)

◦ Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí
- učíme žáky využívat pracovní činnosti k vlastní relaxaci a jako vhodnou náplň volného času
- učíme žáky tolerovat rozdílný vkus spolužáků i dospělých
- učíme žáky hodnotit práce spolužáků citlivou a kultivovanou formou a s respektem k jejich rozdílným pracovním schopnostem
- upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování ve škole i mimo ni
- nacvičujeme s žáky běžnou komunikaci s úřady (osobní i písemnou)
- učíme žáky správně reagovat v krizových a život ohrožujících situacích podle pokynů kompetentních osob, umět přivolat pomoc a poskytnout podle svých možností první pomoc

◦ Kompetence pracovní

- rozvíjíme hrubou i jemnou motoriku žáků, nacvičujeme základní manuální dovednosti potřebné pro zpracování různých materiálů
- učíme žáky určovat a prakticky ověřovat vlastnosti různých materiálů a funkce pracovních nástrojů
- učíme žáky zpracovávat daný materiál více možnými způsoby
- učíme žáky volit pro realizaci pracovního záměru správné pomůcky, materiály a pracovní postupy
- učíme žáky pracovat podle vlastní fantazie, ústních i psaných pokynů, předlohy, náčrtu a jednoduché technické dokumentace
- trénujeme pracovní výdrž a koncentraci na pracovní výkon
- vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu odvedené práce podle individuálních možností
- učíme žáky reálně posoudit výsledek své práce, zhodnotit individuální pokrok, hledat příčiny nedostatků a možnosti jejich řešení
- učíme žáky zhodnotit svůj přínos pro práci týmu
- seznamujeme žáky s náplní různých profesí a možnostmi jejich uplatnění na pracovním trhu
- vedeme žáky k poznání osobních vlastností, schopností, zájmů a cílů, a tak je připravujeme na volbu vhodného učebního oboru a profesní orientace
- učíme žáky využívat poradenských služeb pro výběr dalšího vzdělávání (výchového poradce, pedagogicko-psychologické poradny, informačního poradenského střediska pro volbu povolání při úřadu práce) a poradenských služeb při neúspěšném hledání zaměstnání
- nacvičujeme se žáky vyplňování přihlášky ke studiu, psaní životopisu a žádosti o zaměstnání
- učíme žáky vyhledávat informace a orientovat se v nabídce pracovních příležitostí v regionu
- seznamujeme žáky s nejdůležitějšími paragrafy Zákoníku práce, s právy a povinnostmi zaměstnance a zaměstnavatele vyplývajícími z pracovního poměru a s právy a povinnostmi nezaměstnaného
- vedeme žáky k respektování všech pravidel bezpečnosti a hygieny práce a ochrany životního prostředí

- vedeme žáky k úctě ke každé poctivé práci
- každou dobře odvedenou práci pochválíme

■ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO) VZDĚLÁVACÍHO OBORU ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

2. stupeň

5. PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák by měl

- 5.1. získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- 5.2. provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň
- 5.3. pracovat s jednoduchou technickou dokumentací, orientovat se v pracovních postupech a návodech
- 5.4. řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- 5.5. organizovat svoji pracovní činnost
- 5.6. dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytnout první pomoc při úrazu

Učivo:

- 5.1. **materiály** - vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi (dřevo, kov, plasty)
- 5.2. **pracovní pomůcky** - nářadí a nástroje pro ruční opracování dřeva, kovů a plastů, vybavení školní dílny
- 5.3. **jednoduché pracovní operace a postupy, bezpečnost a organizace práce**
- 5.4. **technologické postupy** - práce podle technického náčrtu, výkresu a návodu, dodržování pracovního postupu
- 5.5. **úloha techniky v životě člověka** - význam techniky, technika a životní prostředí
- 5.6. **řemesla a tradice** - řemesla zabývající se zpracováním technických materiálů, lidová řemesla

6. PRÁCE S OSTATNÍMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák by měl

- 6.1. rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti
- 6.2. zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- 6.3. správně vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- 6.4. dovést pracovní postupy k finálnímu výrobku
- 6.5. dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při drobném úrazu

Učivo:

- 6.1. **práce s různým materiálem** -textil, vlna, sádra, modurit, keramická hlína, papír a karton, korálky, přírodní materiály
- 6.2. **technologické postupy zpracování materiálů, bezpečnost práce** - volba vhodného pracovního postupu a nástrojů podle druhu zpracovávaného materiálu, technologická kázeň
- 6.3. **základní dovednosti ručních prací** - šití a vyšívání, obsluha šicího stroje, háčkování a pletení, navlékání korálků, zpracování papíru a kartonu, přírodních materiálů, moduritu, sádky a keramické hlíny
- 6.4. **výroba bytových a oděvních doplňků**

7. PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy

žák by měl

- 7.1. sestavit podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- 7.2. ovládat montáž a demontáž jednoduchého zařízení
- 7.3. provádět údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- 7.4. dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytnout první pomoc při úrazu

Učivo:

- 7.1. **stavebnice** - práce s konstrukčními stavebnicemi, montáž a demontáž modelů podle návodu, předlohy, náčrtu, plánu a schématu
- 7.2. **jednoduchá údržba vybavení školy** - nastavení výšky lavic a židlí, údržba jízdních kol a šicích strojů, vyčištění odpadu u dřezu a umyvadla, údržba a jednoduché opravy náradí a pracovních pomůcek apod.

8. PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák by měl

- 8.1. volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- 8.2. pěstovat a ošetřovat rostliny v interiéru a využívat je k výzdobě
- 8.3. používat vhodné pracovní pomůcky a provádět jejich údržbu
- 8.4. prokázat základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- 8.5. dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Učivo:

- 8.1. **základní podmínky života rostlin** a jejich variabilita, pěstitelská pozorování
- 8.2. **pěstování rostlin** - půda a její zpracování, osivo a sadba, výživa rostlin, péče o pokojové rostliny a pěstování rostlin na zahradě (zelenina a okrasné rostliny), respektování individuálních nároků rostlin; ochrana půdy, vody a ovzduší
- 8.3. **zelenina** - osivo a sadba, podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny, způsoby zpracování
- 8.4. **okrasné rostliny** - pokojové květiny, pěstování vybraných druhů okrasných rostlin,; využití květin v interiéru a exteriéru; aranžování a jednoduchá vazba květin
- 8.5. **léčivé rostliny, koření** - pěstování vybraných druhů léčivých rostlin a koření; léčivé účinky rostlin; nebezpečné a jedovaté rostliny; alergie; rostliny jako drogy a nebezpečí jejich zneužívání, ochrana před zneužíváním drog a vznikem drogové závislosti
- 8.6. **chovatelství** - chov drobných domácích zvířat, podmínky chovu; odpovědnost chovatele
- 8.7. **hygiena a bezpečnost práce** na zahradě a při chovu domácích zvířat, zásady bezpečného kontaktu se zvířaty

9. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák by měl

- 9.1. provádět jednoduché operace platebního styku
- 9.2. ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientovat se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti
- 9.3. správně zacházet s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádět drobnou domácí údržbu
- 9.4. používat vhodné prostředky při práci v domácnosti
- 9.5. dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Učivo:

- 9.1. **finance a provoz domácnosti** - rozpočet domácnosti (příjmy a výdaje), hotovostní a bezhotovostní platební styk; možnosti úspor vody a energií
- 9.2. **drobná údržba v domácnosti** - údržba a úklid, údržba oděvů a textilií, prostředky a postupy při údržbě a úklidu, bezpečnost práce s čistícími a pracími prostředky, ochrana vody a ovzduší před chemickým znečištěním, pravidla práce ve cvičném bytě
- 9.3. **elektrické spotřebiče** - funkce a požití domácích elektrospotřebičů, údržba, bezpečnost práce s domácími elektrospotřebiči, první pomoc při zasažení elektrickým proudem

10. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák by měl

- 10.1. používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče
- 10.2. připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- 10.3. dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu
- 10.4. dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo:

- 10.1. **kuchyně** - základní vybavení, hygiena a bezpečnost práce v kuchyni, pravidla práce ve cvičné kuchyni
- 10.2. **potraviny** - bezpečné skladování potravin, způsoby konzervace, sestavování jídelníčku podle zásad zdravé výživy
- 10.3. **příprava pokrmů** - příprava pokrmů studené kuchyně, základní způsoby tepelné úpravy potravin, dodržování postupů při přípravě pokrmů a nápojů, práce s kuchařskou knihou, zásady zdravé výživy
- 10.4. **úprava stolu a stolování** - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině

11. SVĚT PRÁCE (8. a 9. ročník)**Očekávané výstupy**

žák by měl

- 11.1. znát pracovní činnosti vybraných profesí a mít přehled o učebních oborech a středních školách
- 11.2. posoudit své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života
- 11.3. využít profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- 11.4. být seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- 11.5. prokázat v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
- 11.6. být seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Učivo:

- 11.1. **trh práce** - povolání lidí, pracovní prostředí, charakter a druhy pracovních činností; kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky na zaměstnance v jednotlivých pracovních oborech
- 11.2. **volba profesní orientace** - informační základna pro volbu povolání, vlivy na volbu profesní orientace (osobní zájmy a cíle; tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti); práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb; práce výchovného poradce školy
- 11.3. **možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních oborů; vyhledávání informací o dalším vzdělávání z různých zdrojů
- 11.4. **zaměstnání** - způsoby hledání zaměstnání; příprava na pohovor u zaměstnavatele; problémy nezaměstnanosti; úřady práce, Zákoník práce, práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru; práva a povinnosti nezaměstnaného